

Gemeente Eijsden-Margraten		
Burg.	Nr.	Hoev.
Secr.	Afd.	Prijs
W I	Pers.	Berek.
W II	20 MEI 2020	Kwal.
W III		
W IV	Kopie J-BASS College K. 20-5	Raad
W V		
BVO		

Z/18/084321 - 450954

Gemeente Eijsden-Margraten
T.a.v. het College van Burgemeester en Wethouders
Postbus 10
6269 ZG MARGRATEN

Regio Zuid-Limburg
Steegstraat 5
Postbus 960
6040 AZ Roermond

T 0475 - 38 17 77
F 0475 - 38 18 47

www.lltb.nl
KvK 12045362

Kenmerk: 7/MW/KR/RegioZ
Email: regiozuid@lltb.nl
Betreft: Reactie op Concept-Gebiedsvisie Midenterras-Bemelen-Mesch
Bijlage(n):
Datum: 20 mei 2020

Geacht College,

Namens de LLTB-regio Zuid-Limburg reageren wij hierbij op de Ontwerp-gebiedsvisie Midenterras-Bemelen-Mesch van de gemeente Eijsden-Margraten.

In onze reactie richten we ons met name op de rol van de land- en tuinbouw inclusief die kansen die de door u gewenste ontwikkeling van de gemeente voor de sector biedt. De land- en tuinbouw vormt voor een belangrijk deel het buitengebied van de gemeente en zal ook in de toekomst een belangrijke gebruiker blijven van het buitengebied.

Wij ondersteunen het beleid om samen met belanghebbenden, waaronder de landbouw, landschappelijke, economische en recreatieve meerwaarde toe te voegen aan het Midenterras. Voor ons als LLTB is het van evident belang dat ontwikkeling wordt gegeven aan agrarische bedrijven in dit gebied in een goede samenhang met de omgeving. Als samenleving staan we voor nieuwe uitdagingen en boeren en tuinders willen graag onderdeel zijn van de oplossingen.

Als LLTB willen we ons de komende jaren inzetten om kringlopen van mineralen zoveel mogelijk te sluiten waarbij zo weinig mogelijk verliezen optreden en de biodiversiteit wordt bevorderd (natuurinclusieve landbouw). Wij vragen u hiervoor ruimte te bieden.

Inhoudelijke opmerkingen

Diverse kaarten in de ontwerp-gebiedsvisie zijn vanwege de slechte leesbaarheid van de tekst/legende (bijna) niet te raadplegen.

Ad paragraaf 1.1. onderliggend beleid (pagina 11)

Opgemerkt wordt dat de WML in de pompputten een licht stijgende trend van nitraatgehalten in het drinkwater signaleert en aanstuurt op het maken van afspraken met grondgebruikers in het grondwaterbeschermingsgebied en waterwingebied over nitraatreductie.

Wilt u hierbij refereren aan het project Duurzaam Schoon Grondwater (DSG) waarin WML, Provincie en LLTB onderzoeken hoe het nitraatgehalte in het grondwater verlaagd kan worden? De eerste resultaten hiervan zijn bemoedigend. Als er daarnaast de behoefte bestaat om aanvullende afspraken te maken dan worden wij hierin graag betrokken.

Ad paragraaf 4.1. Poort van het Heuvelland (pag. 31)

De N278 is belangrijk voor een goede ontsluiting van het gebied. Bij de herontwikkeling van het gebied is het belangrijk dat het landbouwverkeer op een veilige wijze gebruik kan blijven maken van deze belangrijke verkeersader. Wij vragen hiervoor uw aandacht bij de uitwerking van de plannen.

Ad paragraaf 4.2. Ecologische verbinding Natura2000-gebieden (pag. 33)

Het is wenselijk om de natuurgebieden Savelsbos en Schiepersberg aaneen te schakelen om tussen populaties van unieke vegetaties en zeldzame diersoorten te kunnen uitwisselen. Dit dient dan langs de west- en/of oostzijde van Cadier en Keer plaats te vinden, omdat de kern Cadier en Keer en de N278 hiervoor grote obstakels vormen. U (en de provincie) wilt (willen) o.a. vrijkomende agrarische gronden strategisch ruilen om een aaneengesloten corridor tussen beide Natura2000-gebieden te kunnen bereiken. Wij vragen ons af of dit wel realistisch is. Het gebied nabij de bebouwde kom kenmerkt zich als een vanuit landbouw doeleinden bekeken versnipperd gebied met relatief kleine percelen, deels in eigendom van particulieren. Voor het slagen van dit doel is het noodzakelijk dat u grondeigenaren en -gebruikers goede alternatieven biedt.

Ad paragraaf 4.4. Concentratiegebied verblijfsrecreatie Mescherhei – Libeek (pag. 37)

Zoals ook in de ontwerp-gebiedsvisie veronderstelt heeft dit gebied een grote aantrekkingskracht op toeristen en recreanten om met name ons geweldige landschap te beleven. Een deel van onze agrarische ondernemers richt zich vaak van oudsher op de verblijfsrecreatie en dit biedt samen met de landbouw tak een mogelijkheid voor een volwaardig inkomen uit het bedrijf. Een zorgelijk punt is de toenemende drukte op met name de smalle wegen die de buurtschappen en/of dorpen met elkaar verbinden. Hiervan maakt iedereen gebruik, zowel het snelle verkeer (auto's/vrachtwagens), het landbouwverkeer alsmede het recreatieve verkeer (o.a. wandelaars en fietsers). Uiteraard dienen we rekening te houden met elkaar, maar in de praktijk leidt dit regelmatig tot verkeersonveilige situaties. Wij willen graag i.s.m. VVV Zuid-Limburg en u gaan werken aan het opstellen van 'een Gedragscode Buitengewoon Buitengebied' ten einde de bewustwording te vergroten. Kunnen wij op uw medewerking rekenen?

Tevens wordt door u aangegeven dat binnen de Zilvergroene Natuurzone aangestuurd wordt op andere vormen van landbouw, zoals meer verbrede landbouw met recreatieve nevenfuncties en natuurinclusieve landbouw.

Binnen de Zilvergroene Natuurzone liggen ook een aantal agrarische bedrijfslocaties. Het is niet wenselijk dat deze bedrijven worden beperkt in hun bedrijfsvoering. De Zuid-Limburgse landbouw kenmerkt zich, in tegenstelling tot de rest van Nederland, als kleinschalig en is in de huidige situatie al veelal natuurinclusief.

Onduidelijk is wat bedoeld wordt met "aansturen op andere vormen van landbouw". Op individuele basis is stimulering/vergroting van natuurinclusieve landbouw mogelijk, doch de ondernemer dient zelf een afweging te maken, te meer daar op dit moment voor de natuurinclusieve landbouw nog geen verdienmodel is. Bij het maken van bedrijfskeuzes is financiële zekerheid voor de lange termijn noodzakelijk. De keuze voor hedendaagse landbouw moet op individuele basis mogelijk blijven (dus geen gedwongen keuzes).

Ad paragraaf 4.5 Natuurinclusieve landbouw in een kleinschalig landschap – pilot (pag. 39)

In de ontwerp-gebiedsvisie geeft u aan dat de maatschappelijke vraag naar goedkope voedingsmiddelen, (milieu) wetgeving en de voortdurende ambitie van de overheid om het bijzondere buitengebied van Zuid-Limburg in enigerlei vorm te beschermen (Nationaal Landschap) en zo de status quo te handhaven, betekent dat de verdienmodellen van de agrarische sector als grote landschapsbeheerder niet meer toereikend zijn.

Let wel, het verdienmodel van de agrarische sector wordt met name bepaald door de maatschappelijke vraag naar voedingsmiddelen en de prijs die men hiervoor betaalt. Het agrarische verdienmodel kan versterkt worden indien meer producten uit de regio worden geconsumeerd en men bereid is hiervoor een redelijke, eerlijke prijs te betalen. Dan zijn extra noodzakelijke nevenfuncties die ook weer van invloed zijn op de omgeving niet altijd noodzakelijk én mogelijk en kunnen agrarische bedrijven bestaansrecht behouden.

De middengebiedgemeenten willen een vitaliteitsmanager aanstellen die agrariërs begeleid bij de omvorming, uitbreiding en/of beëindiging van hun bedrijf.

Wil men met deze nieuwe functie iets bereiken, dan dient deze vitaliteitsmanager van alle markten thuis te zijn (beleidstechnisch en vakkundig op tal van agrarische terreinen) en zeer goede kwaliteiten te hebben. Ook dient hij/zij draagvlak weten te bereiken bij alle partijen. Voor de ondernemers moet deze vitaliteitsmanager een grote meerwaarde hebben, anders leidt dit tot niets.

Verder wordt beschreven dat aanscherping van het gemeentelijk welstandsbeleid succesvol kan zijn in het voorkomen van nieuwe agrarische bebouwing op plekken waar dat vanuit kwetsbaarheid van het landschap niet gewenst is.

Let wel, agrarische (familie)bedrijven die hun bedrijf willen continueren én willen en kunnen investeren in hun bedrijfslocatie moeten hiervoor de ruimte krijgen. Om een goede afweging hierin te kunnen maken en om eventueel bedrijfsontwikkeling mogelijk te maken zijn de afgelopen jaren het handvat kernkwaliteiten Nationaal Landschap Zuid-Limburg en het werken met casusteams geïntroduceerd.

Een verdere aanscherping van het gemeentelijke welstandsbeleid is niet gewenst en niet nodig. Bovendien is nieuwe agrarische bebouwing op kwetsbare plekken in het landschap in de huidige situatie ook al niet mogelijk.

Wij verzoeken u deze passage uit de ontwerp-gebiedsvisie te verwijderen.

Als projectpartner wil de LLTB graag aan de pilot 'Natuurinclusieve landbouw in een kleinschalig landschap' deelnemen.

Ook willen wij opmerken dat agrarische ondernemers graag willen vernieuwen en natuurinclusief willen ondernemen, maar dan wel op een rendabele wijze. De geproduceerde producten tegen een meerprijs verkopen, is in de praktijk erg lastig. Wij verzoeken u er rekening mee te houden dat de extra kosten voor de geleverde diensten betaald dienen te worden. Eén van de mogelijkheden is om via beheersovereenkomsten afspraken te maken met agrariërs/beheerders over kleinschaligheid en beheer van landschapselementen en zij voor de geleverde diensten een redelijke vergoeding ontvangen van de overheid.

Ad paragraaf 4.6 Een toekomstbestendig routenetwerk (pag. 41)

Als probleemstelling merkt u terecht op dat gebruik van het netwerk van wegen en paden soms leidt tot conflictsituaties tussen agrarisch verkeer en recreanten.

Zoals eerder opgemerkt kan het opstellen van 'een Gedragscode Buitengewoon Buitengebied' hieraan een positieve bijdrage leveren.

Scheiden van landbouwverkeer en recreanten is aanbevelenswaardig en vergroot zeker de veiligheid.

Ad paragraaf 4.7 Het verhaal van het landschap (pag. 43)

Het verhaal van het landschap wordt benaderd vanuit de ecologische, cultuurhistorische en aardkundige bijzonderheden in het gebied. Wij missen hierin de occupatie en daarmee het thema landbouw of de agrarische sector; dit is een groot deel van wat de bezoeker ziet en beleeft. De agrarische sector in zijn totaliteit (akkerbouw, veehouderij, fruitteelt e.d.) heeft het landschap immers mee gevormd en draagt (vaak pro deo) zorg voor het merendeel van het landschapsonderhoud. Het is een gemiste kans als de landbouw in het verhaal van het landschap niet mee wordt uitgedragen.

Ad verslag Gebiedsvisie Midenterras Bemelen-Mesch d.d. 5-9-2019 (pag. 62)

Voorts willen wij een aantal opmerkingen plaatsen t.a.v. het verslag van de Gebiedsvisie Midenterras Bemelen-Mesch d.d. 5-9-2019.

- Naast de reguliere landbouw kunnen 2 stromingen worden benoemd die momenteel in beeld zijn; de precisielandbouw en natuurinclusieve landbouw. Dit kan de indruk wekken dat deze stromingen tegenover elkaar staan, maar niets is minder waar. Het één versterkt het ander. De precisielandbouw levert door de opgedane kennis en data een positieve bijdrage aan (natuurinclusieve) landbouw.
- Voorgesteld wordt om andere, dan reguliere vormen van landbouw te introduceren, en te gaan voor een gebiedsgerichte aanpak in plaats van in te zoomen op specifieke plekken. Wijs een gebied aan voor natuurinclusieve landbouw en wijs een gebied voor voorbeeldprojecten aan.
- Belangrijk is dat de ondernemer(s) in het gebied hiervoor open staan (draagvlak) én er een verdienmodel is. Dan zijn deelnemers ook bereid aan projecten deel te nemen.
- De overheid moet de ondernemers nadrukkelijk faciliteren o.a. met een instrumentenkoffer. Dit wekt de indruk dat de overheid de oplossingen van alle problemen heeft. Hedendaagse ondernemers staan open voor nieuwe ontwikkelingen. Zonder markt of het ontbreken van een verdienmodel zullen weinig ondernemers een nieuwe koers inslaan, ook omdat de financiële reserves in de praktijk veelal klein zijn.
- Hoe financieren we de gewenste omslag ?

Om alle partijen enthousiast te maken dienen de doelen concreet te zijn. Welke gewenste omslag wilt u of in uw ogen de maatschappij bereiken? Wat is volgens u een natuurinclusieve landbouw in een kleinschalig landschap dan precies? Wij zijn van mening dat dit in de ontwerp-gebiedsvisie niet duidelijk is beschreven.

Wat betekent dit voor de diversiteit aan agrarische sectoren binnen de gemeente Eijsden-Margraten? Wat verlangt men van de agrarische sector en wat krijgt de agrarische sector resp. de agrarische ondernemers hiervoor terug? Is dit haalbaar en zijn er bewezen verdienmodellen? Is er een markt voor de beoogde bedrijfsvoeringen en producten? Leidt een omslag tot een duurzaam verdienmodel en instandhouding en onderhoud van ons specifieke en gewaardeerde cultuurlandschap?

Voorgaande antwoorden zijn ook van belang voor het creëren van een 'kopgroep' die samen met gemeente, specialisten en (agrarische) ondernemers verkennen hoe over te stappen naar natuurinclusieve landbouw. De LLTB hanteert de volgende definitie :

"Natuurinclusieve landbouw is een economisch rendabel landbouwsysteem, dat optimaal beheer van natuurlijke hulpbronnen duurzaam integreert in de bedrijfsvoering (zowel veehouderijsysteem als teeltsysteem) en inclusief zorgt voor ecologische functies en de biodiversiteit op en om het agrarische bedrijf". Via de stichting Natuurinclusieve Landbouw (NIL) zet de LLTB zich in om projecten te realiseren en uiteindelijk natuurinclusieve landbouw breder uit te rollen in Limburg.

Klimaat

Wij missen in de ontwerp-gebiedsvisie uw visie op de te behalen klimaatdoelen. Of worden deze in een andere visie vastgelegd?

Klimaat en verduurzaming zijn belangrijke thema's. Boeren en tuinders kunnen hier ook een belangrijke bijdrage aan leveren (door de opwekking van duurzame energie, het vastleggen van CO2 en het bergen en vasthouden van water). Meervoudig ruimtegebruik met combinatie van functies is ook één van de drie afwegingsprincipes die in de ontwerp-NOVI worden genoemd.

Tot slot hopen wij met deze reactie een bijdrage te leveren aan een goed onderbouwde en breed gedragen gebiedsvisie. Wij realiseren ons dat wij in onze reactie op onderdelen een aanpassing of verduidelijking vragen. Indien gewenst willen we dit graag toelichten.

Met vriendelijke groet,

Jos Brands,
voorzitter LLTB-regio Zuid-Limburg.

Geleidebrief scanning :

Invullen door registrator					Invullen door scanner
Zaaknummer	Documentnr.	Aantal pagina's	Fysiek naar afdeling	Indien fysiek, routing	Akkoord voor scanning
84321	450954	5	-	-	